

Рішення спеціалізованої вченої ради ДФ 201.07.2023 про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 201.07.2023 Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України, прийняла рішення про присудження здобувачеві Галагура Андрію Олександровичу ступеня доктора філософії за спеціальністю 201 «Агронімія» галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» на підставі публічного захисту дисертації «Вирощування щепленого кавуна на різних підщепах в умовах Лівобережного Лісостепу України» від 19 жовтня 2023 року.

Галагура Андрій Олександрович народився 28 серпня 1974 року. Освіта вища. У 1995 році закінчив агрономічний факультет Харківського державного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва з відзнакою. Працював агрономом Харківської, Зміївської овочевих фабрик, з 2004 року і по теперішній час – агроном Голландської компанії Rijk Zwaan Ltd, Україна. З 2018 по 2022 роки аспірант кафедри плодоовочівництва і зберігання продукції рослинництва.

Дисертаційна робота виконувалась у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва, а з 1 вересня 2021 р. відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів № 431-р від 12.05.2021 р. та наказу МОН України №68 від 18.06.2021 р. «Про утворення Державного біотехнологічного університету» підготовка дисертаційної роботи проводилась у Державному біотехнологічному університеті (м. Харків).

Науковий керівник Яровий Григорій Іванович доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри плодоовочівництва і зберігання продукції рослинництва Державного біотехнологічного університету.

За матеріалами дисертаційної роботи опубліковано 8 робіт із них 4 статті у наукових фахових виданнях, 3 матеріалів конференцій, 1 стаття у зарубіжному виданні.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації.

Статті у затверджених наукових фахових виданнях:

1. Галагура А.О. (2022). Ефективність різних підщеп для кавуна гібрида Юкон F₁ в умовах Лівобережного Лісостепу України., *Овочівництво і багтанництво*. 71, 33-39 с. <https://doi.org/10.32717/0131-0062-2022-71-33-39>

2. Яровий Г. І., Галагура А. О. (2022). Вплив різних комерційних гібридів підщеп на ріст і розвиток безнасінного кавуна гібрида Кідман F₁ в умовах Лівобережного Лісостепу України. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 4 (107). 11-18 с. <https://doi.org/10.31210/visnyk2022.04.01>

3. Галагура А. О. (2022). Вплив різних гібридів підщеп на якість плодів гібриду диплоїдного кавуна Юкон F₁ та гібриду триплоїдного кавуна Кідман F₁ в умовах Лівобережного Лісостепу України. *Агро Терра*. 2(13). 62-72 с.

4. Яровий Г.І., Галагура А.О., Пономарьова М.С. (2023) Економічна ефективність вирощування диплоїдного та триплоїдного кавунів залежно від підщепи та елементів технології в умовах Лівобережного Лісостепу України. К.: Вчені записки. Збірник наукових праць. Вип. 30(1). 159-169 с.

Статті у інших зарубіжних виданнях:

1. Галагура А. (2022). Использование подвоев при выращивании бессемянного арбуза. *Agroexpert*. 4(17). 88–94 с. (Молдова)

Тези доповідей та матеріали конференцій:

1. Яровий Г. І., Галагура А. О. Вирощування щеплених кавунів в умовах Лісостепу України: Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу, здобувачів наукових ступенів. (м. Харків. 01-02 липня 2020 р). С. 201-202.

2. Яровий Г. І., Галагура А. О. Вирощування щепленого кавуна на різних підщепах в умовах Лівобережного Лісостепу України. Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу, здобувачів наукових ступенів. (м. Харків, 18-19 травня 2021 р.). Харків, ХНАУ, 2021. С. 182-183.

3. Галагура А. О. Вплив підщеп на врожайність гібридів диплоїдного кавуна Юкон F₁ та триплоїдного кавуна Кідман F₁. Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції присвячена ювілейним річницям проф. Можейка О. М., Милого В.В., Будьонного Ю. В., Назаренка І. І. (м. Харків, 29-30 листопада 2022 р.). Харків 2022. С. 77-79.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

СЕРГІЄНКО Оксана Володимирівна – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи Інституту овочівництва і баштанництва НААН України, зауваження та побажання щодо захисту та оформлення дисертаційної роботи викладені у відгуку опонента:

1. «Наукова новизна» подана без достатньої конкретизації доцільно було б наукову новизну підтвердити числовими значеннями отриманих результатів. Відсутні в ній данні про встановлені кореляції між біометричними показниками та урожайністю щепленого кавуна та встановлені залежності.

2. У «Практичному значенні» також бажана конкретика, слід було б не лише відмітити що розроблені рекомендації з вирощування щепленого кавуна, а й надати встановлені критерії та особливості добору підщеп та технології їх

виращування (для підщеп доцільно вказати за якими ознаками та властивостями їх добирали і зазначити 2–3 основні їх характеристики, те ж стосується елементів технології їх виращування).

3. Відсутній підрозділ «Особистий внесок здобувача», доцільним було б його надати вказати особистий внесок здобувача у вирішенні завдань поставлених на вирішення, результатах досліджень та публікаціях в співавторстві;

4. При описі гібридів кавуна слід використовувати назви характерних ознак відповідно до загальноприйнятих термінів та понять (тигрове забарвлення, фаза полягання огудини). Та надати фото не лише гібридів а і їх підщеп також.

5. У методичній частині не зазначено скільки рослин використовували при біометричних вимірах, що слід було вказати

6. Аналізуючи данні таблиці 3.1 та 3.3, щодо дослідження біометричних показників, здобувач оперує (використовує) терміном «істотна різниця» при тому не наведено критерії за якими встановлювали істотність (HP_{05}) та які є необхідним навести.

7. Для кращого сприйняття експериментального матеріалу доцільним було б додати значення $+—$, або % до контролю.

8. Відмічена не відповідність, а саме: досліджується показник «урожайність» а у вступі фігурує показник «продуктивність».

9. Методику визначення динаміки приросту урожайності стор. 100-106 доцільно було б навести у розділі 2 «методика...» а у підрозділі 3.5 навести лише результати дослідження кореляційних зав'язків та їх обговорення.

10. Методику визначення економічної ефективності стор. 138-139 доцільно було б навести у розділі 2 «методика...» а у розділі 6 навести лише результати дослідження кореляційних зав'язків та їх обговорення.

11. Потребує пояснення автора – чи визначали стійкість до біотичних факторів гібридів кавуна за використання різних підщеп? Визначення цього показника мало би практичну цінність при включенні його у програму досліджень (слід було б включити оцінку гібридів кавуна щеплених на різні види підщеп на стійкість до хвороб і проаналізувати цей показник у порівнянні з контролем).

12. За кожним розділом слід було б навести наукові праці здобувача в яких висвітлені результати досліджень даного розділу.

13. У Додатках відсутній обов'язковий додаток зі списком наукових праць в яких відображено експериментальні результати за дисертаційним дослідженням.

14. За текстом дисертаційної роботи наявні технічні, стилістичні та помилки редакційного характеру.

ВДОВЕНКО Сергій Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, професор Вінницького національного аграрного університету МОН України, зауваження та побажання щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи викладені у відгуку опонента:

1. У вступі під час опису практичного значення роботи варто вказати основні цифрові величини та наголосити на перевагах отриманих результатів.
2. Висновки до розділу 1 слід пронумерувати і глибше обґрунтувати актуальність мети дослідження.
3. У підрозділі 2.1 окрім описового характеру варто подати графічну схему програми ведення досліджень, а у підрозділі 2.2 2 кліматичні умови вирощування кавуна за роки досліджень у табличному чи графічному вигляді, оскільки на їх основі автор робить відповідні висновки. Одночасно, під час характеристики гібридів кавуна слід подати фото плодів гібриду Юкон F₁. Назву підрозділу 2.4 змінити на «Схеми досліджень і методика», оскільки об'єкт досліджень описано у підрозділі 2.3, а з підрозділу 2.5 вилучити методику проведення досліджень.
4. У розділі 3 рисунки 3.1-3.4 підписати згідно існуючих вимог, об'єднавши по два рисунки однією назвою, а окремі винести в додатки. Підрозділ 3.2 «Технологія вирощування кавуна на дослідних ділянках» необхідно перенести до розділу 2. Одночасно, таблицю тривалості міжфазних періодів диплоїдного та триплоїдного кавуна за використання різних підщеп варто представити у розділі 3, а не виносити в додатки.
5. У розділах 3 і 4 в табл. 3.1, 3.3, 4.1, 4.4 необхідно подати стандартне відхилення досліджуваних показників, оскільки автор подає дані за роки проведення дослідження. У тексті підрозділу 3.5 відсутнє посилання на таблицю 3.5 та на рисунок 3.10, а сам підрозділ 3.5 не повинен закінчуватись рисунком.
6. На нашу думку висновки 1-3 до розділу 3 перевантажені текстовою частиною, вони потребують додаткового корегування з вказуванням впливу способу щеплення з одночасним поєднанням кліматичних умов та технології вирощування.
7. У розділі 4 в таблицях 4.2 і 4.3, 4.5, 4.6 окрім відхилення до контролю варто подати і коефіцієнт стабільності Левіса, який сприяє кращій уяві продуктивності гібриду кавуна в досліджуваних варіантах. Після завершення підрозділу 4.1 слід представити короткі висновки.
8. У розділі 5 таблиці 5.1-5.4 можна об'єднати досліджувані показники в одну таблицю. Окремі пункти висновків до розділу 5, а саме пп.1-3 варто відредагувати. На нашу думку слід у розділі представити існуючу залежність між урожайністю та досліджуваними біохімічними показниками у вигляді рівняння регресії або коефіцієнта кореляції, а також поєднати отримані

величини з елементами технології вирощування.

9. Незрозуміло чому у таблиці 6.2-6.3 за густоти рослини 3000 шт/га «Додаткові витрати на щеплення рослин» становлять від'ємну величину. Одночасно, потребує пояснення чому при нижчій врожайності щепленого диплоїдного гібриду кавуна Юкон F₁ на підщепі гібриду Кобальт F₁ за густоти рослини 3000 шт/га рівень рентабельності перевищує показник контрольного варіанту. На нашу думку варто було б представити у розділі 6 розрахунки коефіцієнта біоенергетичної ефективності, який підсилює ефективність застосування досліджуваних елементів.

10. У загальних висновках роботи окремі пункти (пп. 2, 4, 6, 12) перевантажені текстовою частиною і потребують додаткового редагування. В рекомендаціях виробництву варто зазначити режим подачі поживного розчину та які добрива варто застосовувати з метою отримання якісної продукції.

11. Слід використовувати першоджерела, особливо закордонні, з повним посиланням на прізвище та ім'я автора, табличний матеріал представляти згідно існуючих вимог.

12. Слід обґрунтувати, чому в роботі не представлено результати стійкості рослин кавуна до шкочинних об'єктів, адже перевагою саме щеплення є підвищення стійкості рослини у відкритому ґрунті.

13. В додатках 1-4 статистичний аналіз необхідно представляти українською мовою та зазначати рік з вказуванням величини НІР₀₅.

14. У тексті дисертації мають місце помилки технічного і стилістично характеру (дні а слід вказати доба; трьохразова повторність слід замінити на триразову повторність, цифрові величини в одній стрічці а одиниці виміру в іншій), на деяких сторінках текст подано без виділення відповідних абзаців.

РОЖКОВ Артур Олександрович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Державного біотехнологічного університету МОН України, зауваження та побажання щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи викладені у рецензії рецензента:

1. У роботі присутні не коректні висловлювання: густина стояння рослин (*густина рослин*), комбінації підщепи та прищепи (*сполучення/поєднання*), здійснити економічну оцінку (*розрахувати/визначити*), висока сила кореневої системи, щеплення призводить до збільшення врожайності (слово *призводить* вживають коли мають на увазі негативні наслідки), краща врожайність (*вища врожайність*), ранні терміни (*ранні строки*), кількість дослідників повідомили й ін.

2. У пункті «Публікації» відмічається: «...опубліковано 8 наукових праць, з яких 5 статей у фахових виданнях України, 3 тези, серед яких 1 опублікована за кордоном». Однак, у Вас всі три тези вийшли в Харкові, а ось одна стаття

вийшла в Молдові. Тобто потрібно відмітити, що 4 статті вийшли у фахових виданнях України, а одна – у закордонному фаховому виданні.

3. У пункті 5 першого розділу «Технологічні аспекти вирощування кавуна» лише в одному абзаці приділено питанням густоти рослин, хоча цей чинник Ви досліджуєте. Цей пункт по суті продовження пункту 4 першого розділу.

4. У роботі слід застосовувати один підхід щодо вживання термінів. Наприклад, якщо почали вживати словосполучення *показники кліматичної норми* то і далі вживайте їх, а не змінюйте на *середньо-багаторічні показники*. Так само, якщо почали вживати термін *маса*, то і далі його вживайте, а не змінюйте на *вага*.

5. Бажано вказувати не тільки площу облікових ділянок, а й посівних і лабораторних.

6. В останньому реченні пункту 4 другого розділу Ви відмічаєте, що показники обробляли статистично методом дисперсійного аналізу і посилаєтесь на джерела 3, 4, 5 і 6. Однак ці джерела ДСТУ для визначення якісних показників. Крім того не коректно говорити, що показники обробляли статистично. До того ж у Вас у роботі застосовуються не лише дисперсійний метод. Тож варто навести програми, які застосовувати для статистичних розрахунків.

7. Не правильно вказані назви добрив. Комплексне добриво з вмістом NPK (7-20-28) це не діамофос.

8. У додатку В відображено результати одразу двох дослідів: першого та третього дослідів. Щоб не виникало плутанини варто було додаток поділити на дві частини, або яось по іншому виділити результати різних дослідів. Це зауваження системне.

9. У роботі зустрічаються некоректно побудовані речення і абзаци. Наприклад, на сторінці 95 Ви пишете «*По кількості листків на рослині за роки досліджень, більше зафіксовано на рослинах щеплених на підщепу Кобальт F₁ – 396 листків*». Або, наприклад «*Між рослинами, щеплених на різні підщепи, також спостерігалася різниця до ваги рослин*», Або, наприклад: «*Середній зв'язок урожайності рослин кавуна, який діє від ваги рослин, та від ваги листків...*».

10. Сила росту і вегетативна маса це не одне і теж. Думка зрозуміла, але краще навести в іншій редакції (сторінка 96).

11. Частина абзацив завеликі і їх слід поділити.

12. По роботі не витримана аналогія скорочень. Якщо Ви почали писати роки або рік повністю, то і далі слід так продовжувати. Якщо почали виражати масу в г то і далі так потрібно відображати, а не писати повністю грами.

13. Матеріали представлені в таблицях 4.2 і 4.3 доцільно об'єднати в одну таблицю, бо це результати врожайності одного (другого) дослід. Ви відмічаєте, що цей дослід двохфакторний, однак акцентуєте увагу, що другим фактором була кількість зборів урожаю. Наскільки я розумію другим фактором була густота рослин, а першим – варіант прищеплення на різні підщепи. Це саме стосується таблиць 4.5 і 4.6.

14. Найменша істотна різниця позначається іноді як HP_{05} , а іноді $HP_{0,05}$. Потрібно обрати один варіант.

15. У таблицях 6.5 і 6.6 не зрозумілим є додаткові витрати на щеплення рослин. Судячи з таблиць, що при густоті 4 тис. шт./га щеплення не робили, а при 3 і 5 тис. шт./га робили. Логічно припустити, що це мабуть додаткові витрати не на щеплення, а на насінневий матеріал.

16. У роботі присутні орфографічні помилки.

РОМАНОВ Олексій Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри плодоовочівництва і зберігання продукції рослинництва Державного біотехнологічного університету МОН України, зауваження та побажання викладені у рецензії рецензента:

1. Потребує уточнення кількості статей у наукових фахових виданнях 5 чи 4.

2. В списку літератури до першого розділу наведені посібники і підручники, які все ж таки варто обмежувати в роботі.

3. В дисертації наведено систему живлення при вирощуванні розсади, але не наведено схему живлення рослин на дослідних ділянках.

4. В огляді літературних джерел відмічається, що щеплені рослини кавуна виявляють стійкість до хвороб які передаються через ґрунт, а саме Фузаріоз, Вертицильоз, Пітіум. Разом з тим, в результатах досліджень, не висвітлено це питання.

5. В розділі 4 таблиця 4.6 Вплив густоти стояння рослин на урожайність триплоїдного кавуна гібриду Кідман F_1 , щепленого на підщепу гібриду Кобальт F_1 початок таблиці на сторінці 126, а продовження на сторінці 127.

6. В розділах 3,4 наведена загальна урожайність, важливо було би дослідити і показати товарну урожайність після відбраковки нестандартних плодів кавуна.

7. При визначенні якості щеплених кавунів важливо провести і дегустаційну оцінку.

ПУЗІК Людмила Михайлівна – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри плодоовочівництва і зберігання продукції рослинництва Державного біотехнологічного університету, зауваження та

побажання голови разової спеціалізованої вченої ради щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи висвітлені під час публічного захисту дисертаційної роботи:

1. В огляді літературних джерел використовували літературу понад 60 річної давнини (1962, 1969, 1970, 1972 pp), серед іноземних джерел навіть 1947, 1957 років.

2. Доцільно було б підрозділ 3.1 Вирощування щепленої розсади та 3.2 Технологія вирощування кавуна на дослідних ділянках перенести до розділу 2. Умови та методика проведення досліджень.

3. У висновку 2 розділу варто було б порівняти фактичну суму активних температур (понад 10 °С) за вегетаційний період кавуна з температурою яка повинна становити 3200...3400 °С.

4. Порівнюючи показники що досліджували, здобувач використовує терміном «істотна різниця» при тому не наведено значення (HP_{05}), тому не коректно говорити про істотність.

5. У яких межах термічних ресурсів існує представлена у роботі кореляційна залежність досліджуваних показників?

6. Проведеним дисперсійним аналізом варто було б показати силу впливу факторів (густота рослин, площа живлення, періодичність зборів) на урожайність кавуна.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів разової спеціалізованої вченої ради;

«Проти» – членів разової спеціалізованої вченої ради;

«Утрималось» – членів разової спеціалізованої вченої ради;

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує ГАЛАГУРІ Андрію Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» зі спеціальності 201 «Агрономія».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради, доктор сільськогосподарських
наук, професор

Людмила Пузік